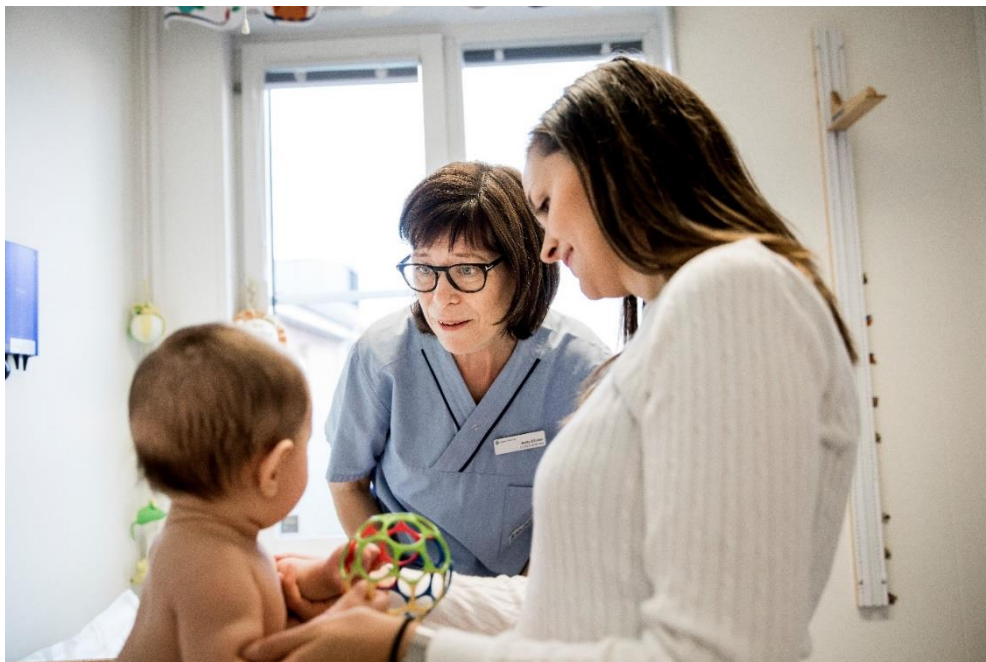

FÖRENINGEN FÖR
FAMILJECENTRALERS
FRÄMJANDE

Barnhälsovårds sjuksköterskans roll på Familjecentral

(Bild - Region Örebro läns bildbank)

Föreningen För Familjecentralers Främjande
www.familjecentraler.se
info@familjecentralen.se

Juni 2021

Inledning

Föreningen För Familjecentralens Främjande (FFFF) är den nationella förening som på ideell basis utgör ett stöd för landets familjecentraler. Initiativet till denna rollbeskrivning har sin bakgrund i en motion vid ett av FFFF:s årsmöte. Denna rollbeskrivning belyser Barnhälsovårdens uppdrag och mål samt barnhälsovårdssjuksköterskans roll på familjecentral. Rollbeskrivningen är framtagen av FFFF:s styrelse i samverkan med en Strategisk samverkansgrupp för familjecentralernas utveckling. Det finns en rollbeskrivning för alla fyra professioner och verksamheter som är inkluderade i en familjecentral.

Familjecentral

Definition

Med **familjecentral** menas en samlokalisering* av mödrahälsovård, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst med förebyggande verksamhet. Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet.

Med **familjecentralsliknande verksamhet** menas barnhälsovård samlokaliserad* med minst en kommunal verksamhet (öppen förskola och/eller förebyggande socialtjänst). Familjecentralsliknande verksamhet kan också innehålla mödrahälsovård, barnhälsovård och minst en kommunal verksamhet (öppen förskola och/eller förebyggande socialtjänst). Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet.

* Samlokalisering innebär att hela den ordinarie verksamheten som respektive part bedriver ska vara förlagd till familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.

Fortsättningsvis används begreppet familjecentral där familjecentralliknande verksamhet inkluderats.

Målgrupp

Familjecentralen riktar sig till blivande föräldrar, barn, föräldrar och andra viktiga vuxna kring barnet.

Syfte

Familjecentralens syfte är att i samverkan minska:

- fysisk, psykisk och social ohälsa bland barn
- ojämlikheten i hälsa bland barn
- risken att barn hamnar mellan samhällets trygghetssystem som gör att barnet inte får rätt stöd i rätt tid

Övergripande mål

En god och jämlik hälsa hos blivande föräldrar, barn, föräldrar och andra viktiga vuxna runt barnet

Detta i enlighet med barnkonventionens artiklar om barnets rätt till bästa uppnåeliga hälsa, tillgång till hälso- och sjukvård samt rehabilitering (art. 24 och 39), barnets rätt till utveckling av sin fulla förmåga (art. 6), syftet med (för)skolan (art. 28 och 29), barnets rätt till en social trygghet och skälig levnadsstandard (art. 26 & 27), stöd till föräldrar i sitt föräldraskap (art. 5 och 18) och barnets rätt till skydd från omsorgsbrist, våld och övergrepp (art. 19) (Föreningen För Familjecentralers Främjande 2017).

Uppdrag

Familjecentralen ska erbjuda en hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande verksamhet som anpassas utifrån hela familjens livssituation. För att nå familjecentralens syfte och långsiktiga mål ska familjecentralen i samverkan stärka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer genom att:

- erbjuda lättillgängligt stöd
- vara ett kunskaps- och informationscentrum
- stärka arbetet med FN:s konvention för barnets rättigheter
- skapa arbetsformer där barn och föräldrar är delaktiga
- främja en gynnsam fysisk, psykisk och social utveckling för barn
- stärka samspelet och en god relation mellan barn och föräldrar
- uppmärksamma barn och deras familjer där tecken finns på avvikande utveckling
- erbjuda tidiga insatser till blivande föräldrar och familjer med barn
- stärka barnets och föräldrarnas sociala nätverk
- stärka ett jämställt föräldraskap
- stärka barns språkutveckling
- bidra till stärkt integration

Barnhälsovården

Barnhälsovården i Sverige är frivillig, kostnadsfri och når i stort sett alla barn och familjer i Sverige. Alla barn och föräldrar ska erbjudas det nationella barnhälsovårdsprogrammet som inkluderar tiden fram till skolstart (Socialstyrelsen, 2014). Barnhälsovårdens mål är att bidra till bästa möjliga fysiska, psykiska och sociala hälsa för barn. Detta genom att främja barns hälsa och utveckling, förebygga ohälsa hos barn, samt tidigt identifiera och initiera åtgärder vid problem med barns hälsa, utveckling och uppväxtmiljö. För att uppnå målen behöver barnhälsovården erbjuda insatser till alla barn och föräldrar och ytterligare förstärkta insatser till barn och föräldrar på olika nivåer när det finns behov av det. Dessa insatser finns beskrivna i det tredelade nationella barnhälsovårdsprogrammet i rikshandboken.

Barnet skrivs in i barnhälsovården efter att familjen skrivits ut från BB. Första besöket, vid cirka 1 veckas ålder, och 8 månaders besök är hembesök, övriga besök är på barnavårdscentralen. Vid vissa nyckelåldrar sker läkarbesök på BVC. Barnet är inskrivet i barnhälsovården till 6 års ålder eller till det att det att barnet börjar i förskoleklass. Under tiden som barnet är inskriven i BHV observeras utveckling, hälsotillstånd och psykosocial situation. Barnhälsovården är en viktig aktör när det gäller tidig upptäckt, genom barnhälsovårdsprogrammet med både generellt och riktat stöd till familjerna. Om behov finns slussas barnet sedan vidare till familjecentralens socionomer, pedagoger eller andra externa samverkanspartner. Alla som arbetar på familjecentralen har en skyldighet att vid oro och misstanke om ett barn far illa så ska det anmälas till socialtjänsten.

Barnhälsovårdens roll på familjecentralen

Barnhälsovården ska stödja och aktivera föräldrar i deras föräldraskap, för att på så sätt skapa gynnsamma betingelser för en allsidig utveckling för barn, detta görs genom individuellt föräldraskapsstöd eller genom föräldragrupper på familjecentralen. Den tvärprofessionella samverkan på familjecentralen underlättar tidig upptäckt och ökar möjligheten att ge rätt insats i rätt tid. Genom att skapa sammanhang och möten där föräldrar blir sedda och bekräftade, kan föräldrarnas förmåga att vara en trygg bas för sitt barn, och tilltron till den egna föräldraförmågan stärkas. På familjecentralen byggs en struktur upp som ska stärka kända skyddsfaktorer för de yngre barnen. (Rikshandboken, 2020)

Barnhälsovårdssjuksköterskans roll på familjecentralen

- Slussa vidare efter medgivande från föräldern till för situationen aktuell aktör, såväl inom och som utanför familjecentralen.
- Stödja barn och deras familjer där tecken finns på avvikande utveckling tillsammans med övriga aktörer på familjecentralen efter familjernas godkännande.
- I samverkan möjliggöra för barn och föräldrar att vara delaktiga i familjecentralens arbete.
- Har kunskap om barn och familjers behov, hur de har det och vara öppen för olikheter lokalt, regionalt och nationellt.
- Erbjuder föräldraskapsstöd under graviditeten och under förskoleperioden, i grupp såväl som individuellt, i samverkan med övriga aktörer på familjecentralen. Speciellt för de familjer som inte har möjlighet eller kapacitet att delta i stora gemensamma föreläsningar (aulaföreläsningar).
- Har kunskap om innebörden av att verksamheten är en del i en familjecentral och att uppdraget på FC är bredare än den egna professionens uppdrag.
- Har en samsyn om familjecentralens mål, uppdrag och arbetsätt

**FÖRENINGEN FÖR
FAMILJECENTRALERS
FRÄMJANDE**

- Har kännedom om övriga verksamheters uppdrag och kompetenser inom familjecentralen
- Deltar och bidrar vid gemensamma möten och planeringsdagar för familjecentralen.
- Delta i gemensamma utbildningar och handledning.
- Medverka och bidrar till framtagande av verksamhetsplan och verksamhetsberättelse för familjecentralen.

Vid frågor är du välkommen att kontakta Föreningen För Familjecentralers Främjande via e-post på info@familjecentraler.se

FFFF:s styrelse april 2021